

M.A. PART-I EXAMINATION, 2020 (DDE)

SUBJECT: SANSKRIT

PAPER: III

Time: 2 Hours

Full Marks: 40

The figures in the margin indicate full marks. Candidates are required to give the answers in their own words as far as practicable.

FIRST HALF**MARKS: 20**

1. अधोलिखितेषु यथेच्छं प्रश्नद्वयं समाधेयम्। 10×2=20
- (a) महाकविकालिदासप्रणीतस्य मेघदूतकाव्यस्य पूर्वमेघमाश्रित्य भौगोलिकचित्रं तथा निसर्गवर्णनं संक्षेपेण समुह्यताम्।
- (b) यक्षेण केनोपायेन तस्य वार्ता भार्यामुद्दिश्य संप्रेषिता? मेघदूतकाव्यमध्ये उन्तरमेघमाश्रित्य अलकावर्णनं सूचारुरूपेण क्रियताम्।
- (c) 'हर्षचरितम्' इति गद्यकाव्यमधिकृत्य पञ्चमे उच्छ्वासे पितृवियोगात् हर्षवर्धनस्य क्रीदशः शोकः सङ्घातः तदेव समासत आलोच्यताम्।
- (d) 'रुचिरस्वरवर्णपदा रसभाववती जगन्मनो हरति'—इति बाणभट्टरचनावैभवमुद्दिश्य प्रशस्तिवाक्यसिद्धं पाठ्यांशमनुसृत्य सम्यक् व्याख्यायताम्।

SECOND HALF**MARKS: 20**

1. अधोलिखितेषु यथेच्छं प्रश्नद्वयं समाधेयम्। 10×2=20
- (a) कौटिलीयमर्थशास्त्रमनुसृत्य सन्निधातुः कर्माधिकारविषये एकः प्रबन्धः विरच्यताम्।
- (b) कौटिलीयार्थशास्त्रस्य रचनाकालविषये विबुधानां मतभेदमुपजीव्य समासत आलोच्यताम्।
- (c) अशोकस्य शासनव्यवस्थायाम् धर्ममहामात्राणां कर्तव्याणि समीक्ष्यताम्।
- (d) अशोकस्य चतुर्थमुख्यगिरिशानानुसारेण 'भेरीघोसो अहो धन्मघोसो' इति अंशः सूचारुरूपेण व्याख्यायताम्।